

IRENA SŁAWIŃSKA

Ur. w Wilnie, na Zwierzyńcu (ul. Miła) 12 września (st. stylu, 30 sierpnia-nowego) 1913 roku, "córka szlachty"-jak informuje metryka chrztu, u św. Rafała sporządzona, z ojca Seweryna, inżyniera, i matki Heleny z Kurnatowskich. Dzieciństwo wypełnione podróżami w bydłych wagonach: jesień 1915-przymusowa ewakuacja w związku z bliską inwazją niemiecką- na Ukrainę, potem do Warszawy- latem 1918 roku, i powrót do Wilna- na krótko w 1920, by znów uciekać przed bolszewikami latem tego roku. Doraźna nauka w założonej przez matkę szkółce w Swieciu (1920-21)-Regularna nauka szkolna dopiero po powrocie do Wilna w 1922 roku: 8 lat w gimnazjum im. E. Orzeszkowej, zakończone celującą maturą w maju 1930 roku. Maturzystka ma wówczas lat 16.

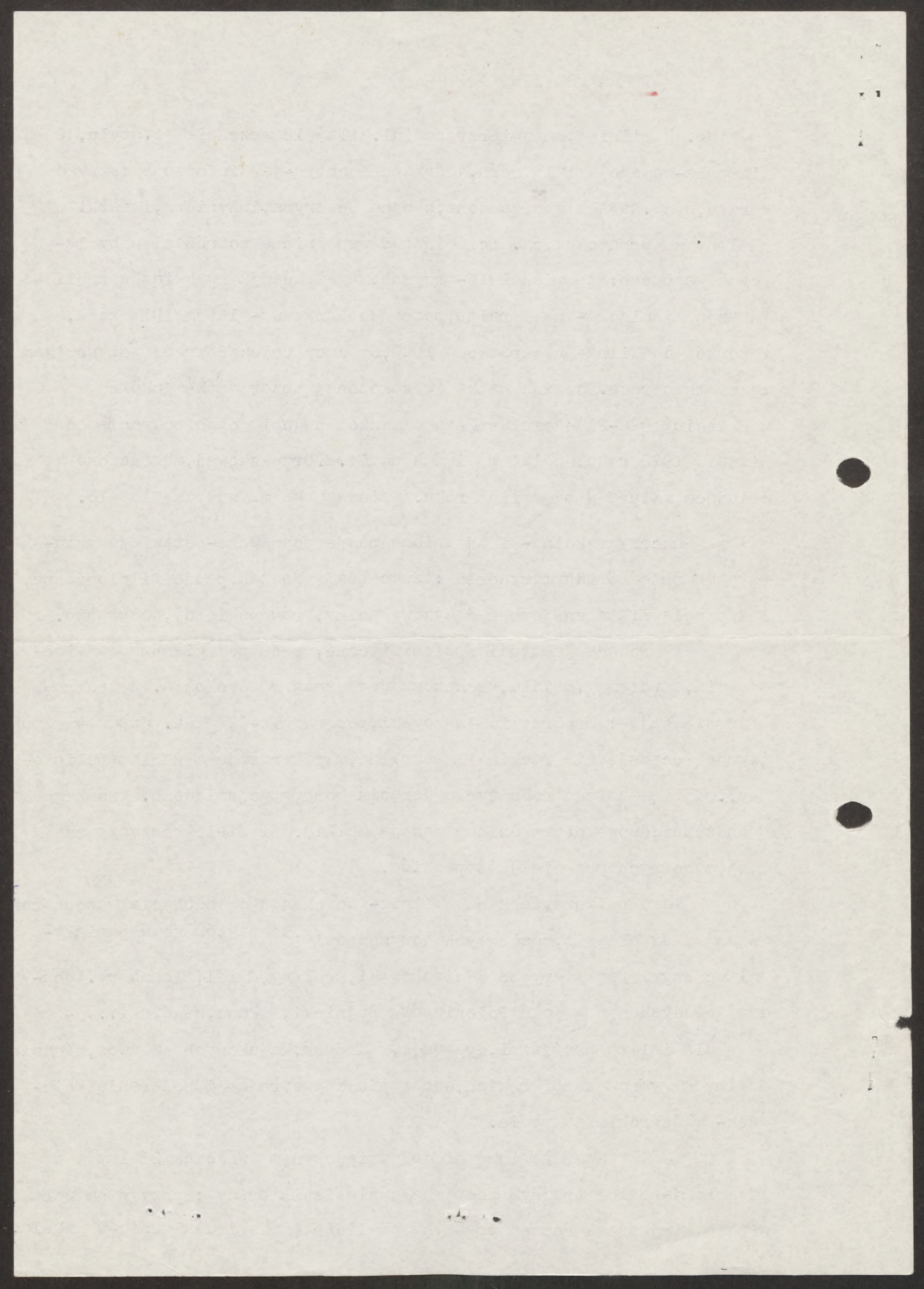
Sukcesy szkolne- i ujawnione pasje poznawcze- stawiają maturzystkę przed trudnym wyborem: zwyciężają jednak pasje filologiczne, łatwo osiągnięta znajomość języków (łaciny, francuskiego), odczytanie.

Podejmuje studia polonistyczne, zrazu pod kierunkiem Pigo-
nia, a potem M. Kridla, urzeczona jego nową metodologią. W teatr ⁴⁹
wprowadzają: Srebrny i Limanowski, poprzednio-Osterwa. Już wtedy pub-
likuje recenzje literackie i teatralne, współpracuje z Radiem (feliety-
ny). Od piętnastego roku życia dorabia korepetycjami do b. skromnego
budżetu domowego (urzędnicza pensja matki). Niewiele korzysta ~~on~~
ze (zwrotnych przecież) stypendiów.

Lata uniwersyteckie w Wilnie- to okazja do zdobycia wszechstor-
nego wykształcenia, rozległych horyzontów, kontaktów ze wspaniałymi
uczonymi tej miary co Zdziechowski, Srebrny, Kridl, Elzenberg. Pobu-
dzające dyskusje w Kole Polonistów (Bujnicki, Miłosz, Zagórski..) -

^{To także}
~~ale i~~ lata przyjaźni, ~~dyskusji~~ wędrowek, kajakowych spływów, niedzie-
lnych wypraw narciarskich, obcowania z przyrodą- i pożarania książ-
zek- w szerokim zakresie.

Magisterium młodej dziewczyny (ma wówczas 21 lat)
stawia ją przed trudnym problemem znalezienia pracy: przygotowywała się
do niej przez roczną praktykę bibliotekarską i dwuletnią- w szkole.



pracy na Uniwersytecie- nie ma mowy: dwa etaty asystenckie ~~na~~ przy katedrach polonistycznych są od lat obsadzone. Prof. Kridl uzyskuje jednak dla niej stypendium doktoranckie- zrazu krajowe, na studia w Warszawie, a potem- w 1938 roku- zagraniczne (z Funduszu Kultury Narodowej) - na roczny pobyt w Paryżu i studia na Sorbonie.

Wraca do kraju w perspektywie zbliżającej się wojny, w sierpniu 1939 r- podobnie jak koledzy i przyjaciele, którym za tę decyzję wypadło zapłacić śmiercią. (w Katyniu).

Lata wojenne- to lata zaangażowania w kształcenie młodzieży, nauczanie gawne zrazu- a potem tajne- w Wilnie i w Gliniszczach (1942-44). Przez te wszystkie lata pracuje też fizycznie dla wsparcia rodziny. Jest związana też zrazu z ZWZ, a potem z AK.

Tajne nauczanie trwa oczywiście i po lipcu 1944 r- gdy pracuje zarobkowo w Archiwum- jako pomoc techniczna.

Opuszcza Wilno wiosną 1945 r, wyrzucona już od jesieni z mieszkania i pozbawiona pracy, by natychmiast podjąć pracę nauczycielską w Białymstoku, a od jesieni- w UMK w Toruniu. Tam też staje do egzaminu doktorskiego w maju 1946 r. , przedłożywszy pracę, gotową już od 1939 ~~ro~~. roku.

Po czterech latach pracy w UMK- i licznych publikacjach, także książkowych- zostaje w listopadzie 1949 roku usunięta z Uczelni "ukazem" Ministerstwa w trybie doraźnym wraz z grupą Wilnian.

Po krótkim etapie pracy pomocniczej w Bibliotece IBLu- ^{jest} ~~zostaje~~ zaproszona na KUL, gdzie też ~~z~~ wyklada do przejścia na emeryturę- i znacznie dłużej, z przerwami na całoroczne albo letnie profesowanie w uniwersytetach obcych (USA, Kanada, Belgia, Szwajcaria). Dużo publikuje w różnych językach (jej bibliografia liczy ponad 500 poz.)

Odwiedza Wilno, swoją domową ojczyznę, wspiera szkolnictwo polskie na Wileńszczyźnie, uczestniczy w inicjatywach, utrwalających ~~na~~ pamięć Wilna.

Lena Stawicki

The first part of the document discusses the general principles of the project. It outlines the objectives and the scope of the work. The second part describes the methodology used in the study. This includes the data collection methods and the analysis techniques. The third part presents the results of the study. These are discussed in the context of the research objectives. The final part concludes the document and provides recommendations for future research.

